

Ny bok om bærekraftig vannforvaltning

Tverrfaglig samarbeid nøkkelfaktor

Av Jon Schärer

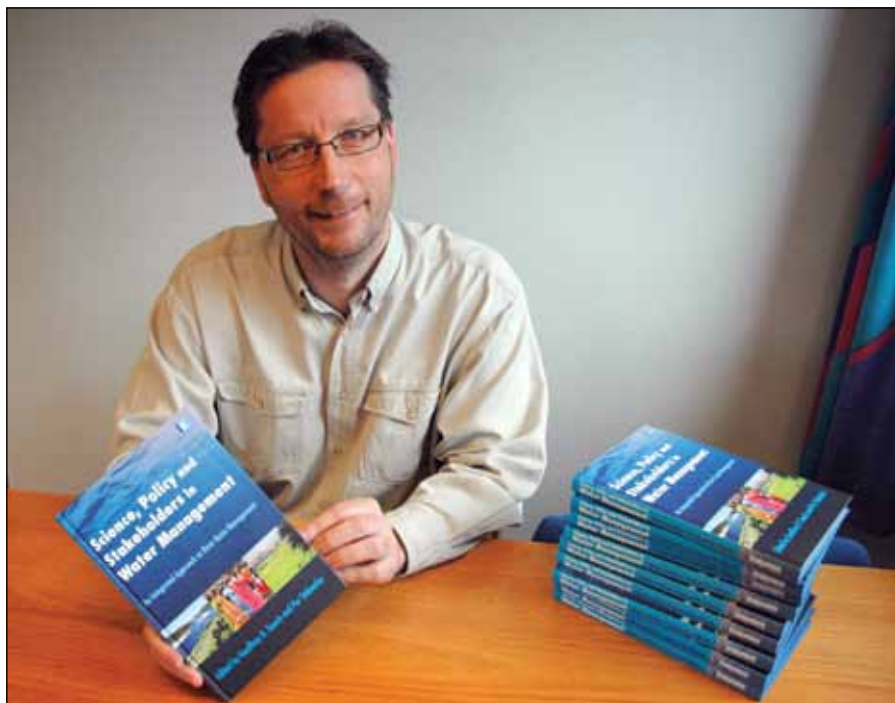
Et tverrfaglig samarbeid mellom forskning, myndigheter og brukere er nødvendig for å lykkes med en bærekraftig vannforvaltning. Det er hovedbudskapet i en ny bok, som gir eksempler fra fire vassdrag rundt om i verden hvordan en kan gjennomføre en integrert tilnærming.

Det er liten kunnskap og få suksesshistorier innen dette området, og Vannrammedirektivet aktualiserer behovet for slik informasjon. "Science, policy and stakeholders in water management" er derfor en nyttig populærvitenskapelig bok for de som arbeider med vannforvaltning, både i Europa og i utviklingsland. Forsknings sjef Per Stålnacke i Bioforsk Jord og miljø har vært redaktør for boka sammen med professor Geoffrey D. Gooch ved Universitetet i Linköping (Sverige). Boka har sin utgangspunkt i STRIVER-prosjektet, og blant de 25 forfatterne er det flere norske bidragsytere.

STRIVER

– Dette er den første av to bøker fra EU-prosjektet STRIVER, som Bioforsk har ledet sammen med NIVA. Vi syntes det var skrevet for lite om temaet med kobling forskning, forvaltning og brukerinteresser, spesielt på bakgrunn av de nye kravene til forvaltning av vann gjennom innføringen av Vannrammedirektivet.

Per Stålnacke sier det ikke er drevet forskning med tradisjonell tilnærming i dette prosjektet. Her er det testet ut metodikker som kan brukes for å få en bedre dialog mellom forskning, beslutningstakere og den enkelte bruker av et vassdrag. Boka gir eksempler som har overføringsverdi, og de er hentet fra to vassdrag i Europa og to i Asia. Det gjelder Tungabhadra i India, Sesan som er en grenseelv mellom Vietnam og Kambodsjia, Glomma i Norge og Tagus i Spania og Portugal.

Forskningsjef Per Stålnacke i Bioforsk Jord og miljø har vært en av to redaktører av boka om bærekraftig vannforvaltning (Foto: Jon Schärer).

EU-fokus

Etter at forfatterne startet arbeidet med boka i fjor, ble temaet ytterligere aktualisert ved at EU-kommisjonen satte fokus på problematikken. De mente at mye av forskningen innen vannforvaltning ikke ble tatt i praktisk bruk. EU vil derfor formalisere en arbeidsgruppe som skal se på gjennomføringen av vannrammedirektivet kalt SPI (Science-Policy Interface).

Tolkning og tillit

STRIVER-prosjektet viste at det ofte er liten tillit mellom de ulike partene innen

en gitt problemstilling. Ved å bringe inn en uavhengig part som for eksempel et forskningsinstitutt eller prosjekt, kan det bidra som en nøytral plattform for å skape tillit mellom partene.

– Miljøinformasjon og data er et typisk eksempel på noe som partene kan tolke på ulik måte, sier Stålnacke, som har flere eksempler på at et forskningsinstitutt kan bidra som en nøytral part for å skape bedre tillit.

I STRIVER-prosjektet opplevde forskerne at organisasjonene innen bistand og miljøvern ikke stolte informasjon og data fra myndighetenes og omvendt. Det

skjedde i Kambodsja, og her samlet forskerne inn egne data og presenterte for begge parter samtidig. Det førte til en god dialog mellom partene, som fant løsninger til bruk og forvaltning av vannet, forteller Per Stålnacke.

Vietnam – Kambodsja

Et annet eksempel fra grensevassdraget Sesan hvor det var vanskelig å få myndighetene i Vietnam og Kambodsja til å møtes. I STRIVER-prosjektet boikottet begge parter hverandres møtearena, før de til slutt møttes i Laos som et nøytralt et tredje land.

– Da fikk vi lagt frem våre 'uavhengige' funn i Sesan-vassdraget, ble det en god og åpen dialog mellom partene i de to landene, sier Per Stålnacke. Han synes dette er et godt eksempel på at et forskningsprosjekt kan bidra til et bedre samarbeid mellom to land med naboskap som bygger på langvarig strid og mistillit.

– Vi i Skandinavia er vant til en åpen beslutningsprosess og at brukerne blir tatt med i prosessen for eksempel i tråd med vannrammedirektivet. Slik er det ikke alle steder, og da er utfordringen å komme i dialog, slik at alle partene kan få en felles forståelse hvordan forvaltningen av vassdrag eller nedbørsområder best kan gjennomføres.

Integrert tilnærming

Integrert tilnærming betyr at alle partene blir tatt med i prosessen, og at en ser på summen av bruk og interesser i et bærekraftperspektiv. For og lykkes må en først få en felles forståelse og tolkning av fakta, og her spiller forskningen en meget viktig rolle, mener Per Stålnacke.

Det såkalte grensesnittet mellom forskning – forvaltning og interessegrupper er undersøkt i boka. Det gjelder både analytisk og gjennom beskrivelser av praktiske erfaringer.

– Kombinasjonen er uvanlig innen vannforvaltning, men uten å involvere brukere og interessegrupper er det vanskelig å få en langsiktig bærekraftig forvaltning. Det sier forskningssjef Per Stålnacke ved Bioforsk Jord og miljø, som håper boka med analyser og eksempler kan bli et nyttig verktøy for de som arbeider med bærekraftig og integrert vannforvaltning.

Boka *Science, Policy and Stakeholders in Water Management – An Integrated Approach to River Basin Management* redigert av Geoffrey D. Gooch og Per Stålnacke er utgitt av Earthscan. Boka kan bestilles fra <http://www.earthscan.co.uk/?TabId=101782&v=511394>.